

Nebuderaďejihledat chudé? Křesťanské politické strany? A nezáleží mu víc na křesťanských srdcích? Krásné náboženské oslavy, tyto „velkolepé svátky víry“ (o nichž se zešíroka rozepisuje všechn katolický tisk)? On však oficiálním tiskovinám příliš nedůvěřuje a všechno si raději ověřuje na místě. Najde tam opravdu víru, která hory přenáší? Církev chudých? Ta mu nestačí, on požaduje chudou církev. Katolické země? Jak dopadnou, když začne zkoumat, jak se v nich daří svobodě a spravedlnosti? Seznamy příspěvatelů na dobročinné účely? Nezajímají ho spíš hříšníci? Nádherné chrámy? Nezájde náhodou ze všeho nejdřív do slumů, chudinských čtvrtí a uprchlických táborů? Supermoderní výstavné budovy katolických institucí, kde je všechno, od kina až po bar, tělocvičnu a sál na katechismus, a které nás dokonce „nepřišly ani tak draho“? Nezeptá se však, zda jsme budovali i něco jiného než domy? Zda jsme například formovali také nové křesťany? Velikonoční svaté přijímání, počet návštěvníků nedělních mší, poutě,

I dnes existuje pokušení žít zdánlivě křesťanství. „Jsou povrchní křesťané, kteří sice věří v Boha, Krista, ale jsou příliš „rozvláční.“ Ježíš Kristus pro ně už není základ. Jsou to moderní gnostikové. Pokušení gnosticizmu či „tekutého“ křesťanství. Na druhé straně jsou potom ti, kteří věří tomu, že křesťanský život je třeba brát vážně, ale zaměňují pevnost a stálost za strnulost. Stanou se rigidními! Myslí si, že křesťan musí být smutný, vždycky. Ti první se vyznačují jakýmsi povrchním „veselím“. Druzí žijí nepřetržitou pohřební vigílii, nevědí, co je křesťanská radost. Neumějí se těšit ze života, který nám Ježíš dává, protože neumějí s Ježíšem rozmlouvat. Nevnímají Ježíše, necítí onu pevnost, kterou skýtá Ježíšova přítomnost. A nejen že nemají radost, ale nemají ani svobodu. Jsou otroky povrchnosti, rozvláčeného života. A tamti jsou otroky strnulosti, nejsou svobodní. V jejich životě nemá místo Duch svatý. A Duch svatý nám dává svobodu! Pán nás dnes vybízí, abychom stavěli svůj křesťanský život na Něm, na skále, která nám dává svobodu, posílá nám Ducha a umožňuje nám s radostí jít vpřed po cestě jeho nabídek.“

Homilie papeže Františka z 27. 6. 2013 (více na <http://www.radiovaticana.cz/>)

Další texty v týdnu

Po: Gn 28,10-22a; Mt 9,18-26

Út: Gn 32,23-33; Mt 9,32-38

St: Gn 41,55-57; 42,5-7a.17-24a; Mt 10,1-7

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; František Kubenka – www.biblickedilo.cz; Papež František – www.radiovaticana.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

„příkladně křesťanské“ umírání? O něco víc ho asi přece jenom zajímají ti, kdo se jako křesťané snaží žít. Koncil „aggiornamento“, díla progresivních teologů? On by však především rád věděl, jak je uvádíme do života, jak horlivě je uskutečňujeme.

To by snad stačilo. Ježíšova „kanonická vizitace“ by pravděpodobně skončila úplně stejně jako ta před dvěma tisíci lety, když na oslátku vjížděl do Jeruzaléma a zástupy mu jásalý vstříc a kladly na cestu pláště a ratolesti. Velice pravděpodobně by se rozplakal i dnes, protože ani dnes by pro něj ve „svatém městě“ nebylo místo. V triumfalistickém křesťanství totiž chybí místo pro Ježíše. V triumfalistickém křesťanství je místo pro všechny a pro všechno: pro naši domýšlivost a mocichtivost, pro náfučky, diplomaty a kariéristy i pro nepřetržitě dýmající kadidelnice. Pro Ježíše v něm však místo není.

Alessandro Pronzato – Provokující evangelia

14. neděle v mezidobí – cyklus C

7. července 2013

¹Pán ustanovil ještě jiných dvaasedmdesát učedníků, poslal je před sebou po dvou do všech měst a míst, kam chtěl sám přijít, ²a řekl jim: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň. ³Jděte! Posílám vás jako ovce mezi vlky. ⁴Nenoste měšec, ani mošnu, ani opánky. S nikým se cestou nepozdravujte. ⁵Když někde vejdete do domu, napřed řekněte: ‚Pokoje tomuto domu!‘ ⁶Bude-li tam člověk hodný pokoje, spočine na něm váš pokoj, jinak se vrátí k vám. ⁷V tom domě zůstaňte a jezte a pijte, co vám dají, protože dělník má právo na svou mzdu. Nepřecházejte z domu do domu! ⁸Když přijдете do některého města a přijmou vás tam, jezte, co vám předloží, ⁹uzdravujte tamější nemocné a říkejte jim: ‚Přiblížilo se k vám Boží království!‘ ¹⁰Když přijдете do některého města, a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: ¹¹‚I ten prach, který se nám ve vašem městě přichytil na nohou, vám tu strásáme. To si však pamatujte: Přiblížilo se Boží království!‘ ¹²Říkám vám: Sodomě bude v onen den lehčeji než takovému městu.“ ¹⁷Dvaasedmdesát učedníků se vrátilo a s radostí řekli: „Pane, dokonce i zlí duchové se nám podrobují ve tvém jménu!“ ¹⁸Odpověděl jim: „Viděl jsem satana padnout jako blesk z nebe. ¹⁹Dal jsem vám moc šlapat na hady, štíry a přemáhat všechnu nepřítelovu sílu a vůbec nic vám nebude moci uškodit. ²⁰Ale radujte se ani ne tak z toho, že se vám podrobují duchové, spíše se radujte z toho, že vaše jména jsou zapsána v nebi.“

Lk 10,1-12.17-20

Úvod k meditaci

Pán posílá před sebou učedníky jako posly. Posel má jen něco vyřídit od Pána. Má to ovšem udělat co nejpřesněji. I my jsme vyvoleni Pánem jako jeho poslové – jít k lidem před ním a připravit Pánu místo v srdcích lidí. Důležité je, abychom umožnili Pánu snadné přijetí. Nemohl by vejít do srdcí lidí, kdyby se tam usadil jeho posel. Když někam přijdeme, ať každý pochopí a těší se z toho, že přijde sám Ježíš.

Ježíšův posel dostává velice důležitou kvalifikační podmínku: Musí být člověkem pokoje a šířitelem pokoje. Kdo je šířitelem pokoje? Ten, kdo žije ve shodě s Bohem, je v milosti Boží, je spojen s vůlí Boží. Pokojný člověk může takto být i ve vnějším chování klidný, usměvavý, skromný, nenáročný, a přitom elegantní.

Pokoj se šíří, protože je dobrem. Dobro má v sobě schopnost vyzářování, a proto vzbuzuje touhu v tom, kdo pokoj přijímá, aby ho vyzářoval také dále. Tak se pokoj šíří.

Lidé okolo nás mají právo setkat se v nás s dobrým, příjemným člověkem, na kterého by rádi vzpomínali. To ovšem neznamená, že by od nás neměli slyšet pravdu, poučení a snad i napomenutí. Nutné je, aby se přitom setkali s člověkem, který je chápe. A aby to, co říká,

1. čtení:

Iz 66,10-14c

2. čtení:

Gal 6,14-18

Evangelium:

Lk 10,1-12.17-20

Srovnání:

¹Lk 9,1-2; ²Mt 9,37-38;

Jan 4,35; ³⁻¹¹Lk 9,2-5;

⁴2 Král 4,29; ⁷Dt 24,15;

1 Král 9,14; 1 Tim 5,18;

¹¹Sk 13,51; 18,6;

¹²Mt 10,15; 11,24;

Gn 19,24-28; Jud 7;

¹⁸Iz 14,12; Jan 12,31;

Zj 12,9; ¹⁹Gn 3,15;

Žl 91,13; Mk 16,18;

²⁰Ex 32,32; Flp 4,3;

Zj 3,5; 20,12; 21,27;

Mt 7,22.

mohli přijmout jako recept na ozdravení svého života.

Jezte, co vám předloží, uzdravujte tamější nemocné a říkejte: Přiblížilo se k vám Boží království. Jaký sympatický příkaz Pána Ježíše! Učedníci nemají vystupovat jako zamračení kazatelé či nepřístupní „asketové“, nýbrž jako spolustolovníci. Naše péče o člověka a jeho spásu nemůže směřovat pouze k duchovním věcem. Musíme se starat o nemocné a jakoukoli pomoc všem potřebným lidem.

Výklad biblického textu

Kontext: Úryvek začíná vysláním učedníků a končí jejich návratem z misie za Ježíšem.

v. 1: *dvaasedmdesát učedníků* – Počet učedníků je shodný s počtem národů, jak je uvádí Septuaginta. Volba 12 apoštolů určuje poslání k 12 izraelským kmenům. Volba 72 učedníků naznačuje poslání do celého světa. Některé rukopisy udávají 70; rozhodnout bezpečně o původní verzi nelze. Po potopě byla země obydlena sedmdesáti Noemovými potomky (Gn 10); sedmdesát bylo v Izraeli starších (Ex 24,1; Nm 11,16n). Význam je stejný u obou variant: Pán chce přijít do celého světa.

po dvou – Aby jejich svědectví bylo věrohodné, aby lidé uvěřili. Podle židovského práva bylo ke svědectví třeba alespoň dvou svědků. Ale on je posílá po dvou i z jiných důvodů: aby se navzájem podporovali a posilovali v těžkých situacích, aby si byli blízko a neklesali na mysli, aby jeden druhého podrželi v nesnázích.

v. 4: Jejich poslání je velmi naléhavé. Vše, co by tomuto poslání bránilo, musí stranou, ať jsou to starosti o hmotné zabezpečení či různé zdvořilostní formality a zvyky.

v. 20: Ježíš se s učedníky raduje z výsledků jejich misie, ale jemně varuje před pýchou, která by učedníky mohla snadno ovládnout.

K tématu

„Jídlo a piti jsou něco víc než jen chemický a fyziologický proces. Každý den dodávají potřebnou sílu našemu tělu, aby mohlo pracovat tak, jak má, ale týkají se zároveň celé lidské bytosti. „Neexistuje nic tajemnějšího než jídlo: proměna mrtvé hmoty v živou, přetvoření něčeho mimo nás v nás samotné, začlenění látky, která si uchovává všechna svá specifika, do mnohem vyšší a složitější skutečnosti. Pokaždé, když jíme, by to měla být malá slavnost. Jídlo je náš každodenní svátek, protože předjímá jednotu, v níž všechno a všichni touží nalézt útočiště, v níž se všichni cítí dobře a v níž nikdo není sám. V našem každodenním životě tak o sobě nenápadně a zároveň dostatečně důrazně dává vědět hostina, která nás čeká na věčnosti.“ (K. Rahner)

Kristova slova, která jsme citovali v úvodu, se však netýkají jen jídla a pití, ale poukazují na další aspekt „Boží hry“: na smích. Smích a askeze totiž vůbec nejsou v rozporu. Přiznejme si,

že mnoho křesťanů se cítí lépe na pohřbu než na svatební hostině. Ptáte se proč?

Jsou mezi námi zbožné duše, které katolická výchova („katolická převýchova“ by asi bylo přesnější) poznamenala velmi neblaze. Jejich vystupování, chůze, ohnutá záda a úsměv připomínající zblízka spíše škleb nejsou ničím jiným než urážkou vmetenou do tváře Kristu, který přece prohlásil: „*Ale zase vás uvidím a vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme*“ (Jan 16,22). Někteří kněží, řeholníci i bojovní laici zase ze všeho nejspíš připomínají roboty usmívající se na povel. Každému, koho potkají, darují (nepřirozený) úsměv, protože to je přece jeden z osvědčených „prostředků apoštolátu“. Neznám nic pokrytečtějšího a nechutnějšího než tyto neupřímné zbožné úsměvy. Ne, smích nelze sgrát. Není to žádný dárek, kterým máme za vhodných okolností podarovat lidi kolem sebe. Musíme se naučit smát se doopravdy. Zvlášť pro křes-

ťana je totiž smích velmi vážná věc. Nemáme samozřejmě na mysli smích hlupáků a hříšníků, který Písmo svaté tvrdě odsuzuje: „*Blázen se při smích blasitě chechtá*“ (Sir 21,20). „*Mluvení hlupáků je ošklivé, jejich smích je hříšná nevázanost*“ (Sir 27,13). A přirozeně nebudeme obhajovat ani smích, který odsuzuje sám Kristus: „*Běda vám, kdo se nyní smějete, neboť budete nářikat a plakat*“ (Lk 6,25). Ne, tento smích, pro nějž má Boží slovo jen pohrdání, určitě nebude ten pravý.

Opravdový smích je smích, který pramení v prostém, čistém srdci, v srdci dítěte (a takové by měl mít přece každý křesťan). Upřímně se směje jen člověk, který vidí věci takové, jaké jsou doopravdy, který nic nezveličuje a který nepovažuje sám sebe za pupek světa. Smích hraje v našich životech velmi důležitou a nezastupitelnou roli. Nedovolí nám totiž brát se příliš vážně a zabývat se věcmi, které jsou ve své podstatě jen a jen směšné. Osvobodivý smích je pro nás nutný i jako součást každodenní hygieny. „*Ubíjející každodennost*“ totiž postupně nanáší na náš život vrstvu prachu a pavučin, která nám brání vidět slunce. Podlost a bezcharakternost lidí, kteří nás obklopují, nás tak ničí, že se proti ní musíme obrnit nepropustným krunýřem. Upřímný smích rozhrnuje pavučiny, vymetá prach, rozrušuje krunýř. Umožňuje nám vidět opět jasné nebe a slunce nad hlavou, vrací nám radost ze života.

Jedna „zbožná duše“ mi kdysi namítla: „Ale nikde v evangeliu se přece nepíše, že se Kristus smál!“ Opravdu? Copak ho zvali ke stolu, aby se celou dobu tvářil jako kakabus a každou zábavu spolehlivě pokazil? A co děti? Už jste někdy viděli houf dětí, jak se žene k člověku, který se mračí, až z něj jde strach? Ježíš se jistojistě usmíval i při pohledu na namyšleného farizea, který se před oltářem nemodlil, nýbrž předváděl, a bezpochyby se musí smát i grimasám, které dělají mnozí věřící považující se za jeho následovníky. Ti se určitě velmi pohorší, když v Písmu svatém narazí na tvrzení, že se směje i Bůh na nebi. „*Směje se klidně, jistě a vesele a jeho smích se vznáší nad temnými zá-*

kruty našich pošetilých, drsných, krutých a kravých dějin“ (K. Rahner).

Křesťan by se měl smát podobně jako Bůh. Pokud jeho smích nad pošetilostí tohoto světa vyvěrá z čistého srdce, je odleskem smíchu Božího. „*Je to jakýsi otisk smíchu Boha jakožto vítězného vládce nad dějinami i nad věčností. Boží smích stvrzuje, že všechno je ve své podstatě dobré*“ (K. Rahner).

Kdosi poznamenal, že II. vatikánský koncil měl ještě vypracovat konstituci věnovanou humoru. Tuto mezeru však přece můžeme (v očekávání dalšího koncilu) docela dobře vyplnit my sami. Humor úzce souvisí s inteligencí. Nezapomínejme, že být inteligentní je (alespoň prozatím) povinností každého křesťana. Humor každému napoví, že se odmítáme brát příliš vážně. Jestliže se dokážeme sami sobě zasmát a dělat si ze sebe legraci, alespoň to za nás nemusejí dělat ti druzí. Podle přítomnosti či nepřítomnosti humoru se pozná, zda se ten či onen křesťan už osvobodil od nezdravého strachu z „našeho nebeského Otce“ (jímž bohužel mnozí z nás dosud trpí). Dnes, po koncilu, se zdá, že z katolického prostředí humor úplně vymizel. Na setkáních, seminářích a kolokviích často potkáváme samé vážné, zamračené nevlidné tváře. Z mnoha stran se ozyvají výrazy jako „pneumatologie“, „instance“, „dialektika“ či „kérygma“, výrazy, z nichž jde člověku skoro mráz po zádech. Hodně lidí se tam bere hrozně vážně a snad ani netuší, že nějaký humor existuje. Úplně zapoměli, že největším vtipálkem je sám Bůh. Jak jinak se dá vysvětlit, že si za své spolupracovníky vybral právě nás? (...)

Co by nám asi tak Ježíš řekl, kdyby u nás po dvou tisíciletích vykonal „kanonickou vizitaci“? Jak bychom ho přivítali? Co všechno bychom mu ukázali? Slavnostně osvětlené město a rozžaté svíce? On chce přece vidět především zapálené křesťany, kteří jsou světlem světa. Křestní matriky? A nebude chtít nahlédnout spíše do našeho svědomí? Oficiální oslavy, kde budou první řady vyhrazeny pro biskupy, kardinály a nejvyšší státní představitele?